

Juryrapport 2021

De Gouden Strop is de prijs voor het beste (oorspronkelijk) Nederlandstalige spannende boek. De prijs is in 1986 in het leven geroepen door het Genootschap van Nederlandstalige Misdadauteurs (GNM), en genoemd naar het gelijknamige boek van Joop van den Broek. Aan deze prijs is een geldbedrag van € 10.000 verbonden, en een sculptuur van beeldhouwer Marianne van den Heuvel. De Gouden Strop wordt mogelijk gemaakt door de Stichting LIRA, de uitgevers en de Auteursbond.

Vorig jaar, uitreiking 2020 van de Gouden Strop en Schaduwprijs, prijkte er op het voorblad van het juryrapport: Coronaeditie. Wat de toenmalige jury niet kon vermoeden, is dat voor editie 2021 (overigens de 35e jaargang van de Gouden Strop!) de juryleden niet één keer fysiek bijeen konden komen. En toch was de sfeer meer dan goed te noemen: er werd zeer ijverig gelezen, er werden met grote regelmaat ‘recensies’ gedeeld onderling en er was een appgroep die bij tijd en wijle overuren draaide (*‘Ik snij net het topje van mijn vinger eraf... thriller van het jaar’, of: ‘Ik zit in quarantaine vanwege een collega met Corona, dus ik stort me op de laatste drie boeken’*).

Jury

Die jury bestond uit voorzitter Koen Voskuil (verslaggever en misdadjournalist AD), Rolf Bos (freelance recensent), Ellis Gielen (gepassioneerd thrillerverkoopster bij boekhandel Stevens in Hoofddorp), Amber Martensen (‘Stoerste thrillerverkoopster van Nederland 2020’, van boekhandel Thomas in Bergen NH) en Arno Ruitenbeek (freelance journalist en recensent oa VN’s Detective & Thrillergids).

Algemeen

Door de vijf juryleden werden in totaal tachtig spannende boeken gelezen, een mooi aantal! Zeker als je bedenkt dat uitgevers in het afgelopen jaar vanwege corona wat voorzichtig waren met het uitbrengen van nieuw werk. Maandenlang waren boekhandels een beetje open, volledig dicht, of kon er in het beste geval door een raam een boek worden afgehaald – terwijl ook veel boekhandelaren hun buurt rondfietsten om boeken te bezorgen. Hulde daarvoor!

Nu we toch met cijfers strooien: de tachtig inzendingen werden gepubliceerd door 24 uitgevers en imprints in Nederland en Vlaanderen. Onder de inzendingen waren twaalf debuten die ook voor de Schaduwprijs werden gelezen. Van de tachtig inzendingen waren er 44 van Nederlandse bodem, en 36 van Vlaamse. Van de auteurs waren er vijftig van mannelijke en 28 van vrouwelijke kunnen, plus twee duo’s.

Bij de beoordeling liet de jury zich, naast het vrij logische gegeven dat een boek in eerste instantie spannend én goed geschreven dient te zijn, leiden door het uitgangspunt “dat je het bij een bekende, die niet veel thrillers leest, wilt aanbevelen: *Joh, dit is een goeie, die MOET je eens lezen... Laat die Connelly of Child of Indridason nou ff liggen, hier is een Nederlander of Vlaming die...*”

Ondanks het mooie aantal inzendingen was de opdracht voor de jury verre van makkelijk. Er waren veel ‘zozo’ inzendingen (of, zoals een jurylid opmerkte: *prima voor op het strand!*), maar wat extra opviel was veel gebrekkige redactie en een slordig gebruik van de Nederlandse taal. We zullen geen lijst maken met voorbeelden, maar foutieve uitgangen bij persoonsvormen, verkeerd geschreven voltooid deelwoorden, de schier onmetelijke reeks Engelse woorden in de Nederlandse taal; het stoorde nogal eens. Mede daardoor duurde het even voordat de jury opveerde bij een aantal boeken, die intern de longlist zouden vormen.

Dat gezegd hebbende, verder viel in positieve zin op dat de emancipatie is doorgebroken in het Nederlandse thrillergenre.

Voorbij is de tijd dat vrouwen ‘slechts’ vermoord worden. Ze zijn nu rechercheur, hoofd van een witwasbende, beoefenen vechtsporten en gaan eigenhandig op zoek naar de moordenaar.

Verheugend ook was de grote diversiteit in het aanbod van spannende boeken. Zowel politiciers als psychologische thrillers, maar ook misdaadromans, reguliere thrillers, literaire thrillers, er was zelfs een literaire detectiveroman, thrillers in series met vaste personages: alles was vertegenwoordigd. Een teken dat het genre springlevend is. Veel thrillerauteurs zochten de spanning dicht bij huis, terwijl actuele thema's als terrorisme en de groeiende aandacht voor het Nederlandse verleden in Indonesië niet werden geschuwd. Thrillers speelden zich af in gewone gezinnen, maar ook in de zakenwereld, in de schrijfwereld, in de kunstwereld, in het koude noorden en in surfersparadijzen.

Longlist 2021

De titels op de eerder genoemde longlist waren in alfabetische volgorde:

- Johan Andersen – *Zonder genade* (Harper Collins)
- René Appel – *Overschot* (Ambo|Anthos)
- Bernice Berkleef – *Bloedsteen* (The House of Books)
- Toni Coppers – *De moord op Arno Linter* (Manteau)
- Floris Kleijne – *Klaverblad* (Boekerij)
- Hugo Luijten – *Undercover. Alles of niks* (Lannoo)
- Saskia Noort – *Bonuskind* (The House of Books)
- Elvin Post – *De cursus* (Ambo|Anthos)
- Peter Römer – *Een meesterstuk* (A.W. Bruna)
- Tomas Ross – *Indisch requiem* (Cargo)

En dat is uiteraard al een felicitatie waard. Het is een toevallige maar mooie mix van rijp en groen, man en vrouw, Nederlands en Vlaams.

Shortlist 2021

Uiteindelijk koos de jury na ampel beraad unaniem voor deze shortlist:

René Appel – *Overschot*

Tweevoudig Strop-winnaar Appel (75 jaar inmiddels) laat opnieuw en op schier onnavolgbare wijze zien hoe schijnbaar normale mensen reageren onder (buitengewoon) abnormale omstandigheden. Op het oog is het een gezinnetje uit de Jumbo-reclame: vader Arend, moeder Maud en zoon Ferry. Respectievelijk zelfstandig makelaar met kantoor aan huis, meewerkende huismoeder en een twintiger met eigen woning die voorbestemd leek om het familiebedrijf over te nemen.

Achter de voordeuren van deze Meulenhoekjes is het echter rampspoed en ellende. Grotendeels veroorzaakt door drugsverslaafde bijgoochem Ferry, die een fikse schuld aan zijn criminele opdrachtgever Chris Koolfast ontkent en de betaling overlaat aan zijn (stief-)vader. Arend heeft zelf last van belager Daan, die in de huizenverkoper de moordenaar ziet van Daans vriendin. Het meisje is omgekomen bij een verkeersongeluk, waaraan Arend volgens de officiële lezing geen schuld heeft. De ontwikkelingen volgen elkaar snel op en leiden er toe dat het trio steeds grotere problemen krijgt.

Een psychologische thriller om te likkebaarden. Appel trekt ons meteen het verhaal in, en blijft van begin tot eind boeien. Als er een Nederlandse auteur is die onze vaderlandse taal in ere houdt en met respect behandelt, is het de voormalig bijzonder hoogleraar verwerving en didactiek van het Nederlands als tweede taal (verbonden aan de Universiteit van Amsterdam) wel.

Bernice Berkleef – *Bloedsteen*

Dat het Ella Verbeek in haar jeugd nooit aan iets ontbrak, blijkt een schaduwkant te hebben. Daar komt ze achter als ze door de Amsterdamse politie van haar bed wordt gelicht. Haar met cadeaus strooiende vader blijkt opgepakt wegens zwartsparen. Als haar

vader tijdens zijn detentie overlijdt, trekt ze naar zijn geboortegrond in Indonesië, waar hij sinds zijn jeugd een geheim begraven heeft.

Berkleef slaagt er wonderwel in om heden en verleden te verweven in *Bloedsteen*. Zo behandelt ze het koloniale verleden en de gruwelen in de kampen tijdens de Japanse bezetting die Ella's vader heeft moeten doormaken. Maar denk niet dat je een geschiedenisboek leest: Ella wordt stevig in de tang genomen door de keiharde Chinese zakenman Soong, kan het eiland Java niet verlaten en weet als buitenstaander binnen een gecorrumpeerde samenleving niet wie ze nog kan vertrouwen.

Een spannend en wervelend boek, dat uitnodigt om dóór te blijven lezen. Berkleefs *Bloedsteen* past binnen een trend om te filmen en schrijven over de gecompliceerde geschiedenis van Nederland en Indonesië. Maar liefst drie thrillers verschenen er afgelopen jaar over dit thema. *Bloedsteen* is de spannendste.

Aardig bijkomend detail is dat de naamgever van de Gouden Strop, Joop van den Broek, al in 1953 een thriller schreef die ook in de 'Oost' speelde, *Parels voor Nadra*. Zou deze thriller Bernice hebben geïnspireerd?

Toni Coppers – De moord op Arno Linter

Een politieroman - de achttiende in een serie, bravo schrijver Coppers! - die aan alle criteria voldoet. Karakters, dialogen, plot, opbouw, wendingen, actie, geloofwaardigheid. Vier jonge mensen worden kort na elkaar vermoord. Een van hen is Arno Linter. Het verband tussen de vier moorden is er in eerste instantie niet, maar het moordteam van de Antwerpse commissaris Liese Meerhout zwoegt en ploegt tot ze, net als in alle 'Meerhouts' hiervoor, op hun vele vragen grotendeels bevredigende antwoorden hebben gevonden.

Dat is geen sinecure, met de persoonlijke problemen die steeds heviger opspelen. Lieses dementerende moeder, partner Matthias die een eigen restaurant wil beginnen, recher-

cheur Laurents toenemende gebrek aan geestdrift, om nog maar te zwijgen van de angst om ouder te worden bij Lieses rechterhand Masson. Het is bijzonder onderhoudend. Ook heeft ze problemen - ja, het is een cliché in dit genre, maar het stoort hier in het geheel niet - met haar superieuren; ze krijgt op een gegeven moment zelfs een 'blaat' - da's Vlaams voor een negatieve aantekening in haar dossier. Haar gesodemieter met de pers is uiteraard van alle tijden.

Coppers schrijft politieromans in een rijke Vlaamse traditie, die ooit werd bevrucht door de eerste winnaar (1986) van de Gouden Strop, Jef Geeraerts. De kleurrijke Belg die bij leven en welzijn de hemel in werd geprezen voor zijn fantastische serie rond de rechercheurs Vincke en Verstuyft. Geeraerts, inmiddels vanwege zijn Congo-boeken niet geheel onomstreden, is dood, Coppers leeft. En schrijft!

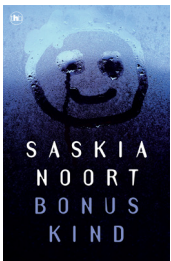
Hugo Luijten – Undercover. Alles of niks

De grote verrassing in de lijst is toch wel *Undercover. Alles of niks*, van Hugo Luijten. Niet omdat we twijfelen aan de kwaliteit van Luijtens thrillers, maar omdat het enorm moeilijk is om de sfeer van de tv-serie 'Undercover' te evenaren. Hoe hou je de fans tevreden, zeker ook als Ferry Bouman in het boek niet voorkomt? Dat doet Luijten met verve.

Onder lichte dwang en zonder noemenswaardige voorbereiding gaat Bob Lemmens undercover als cafébaas, om via die weg binnen te dringen in de criminele witwasbende onder leiding van Tante Mie.

Tante Mie wordt bijgestaan door haar twee niet al te snuggere zoons en een lijfwacht met fout verleden. Het grote brein achter de witwasoperaties is echter Samantha, het knappe, intelligente nichtje van Tante Mie. Die zorgt ervoor dat Bob steeds dieper verstrikt raakt in de duistere zaakjes van de familie. Wat begint als een routineklus, ontaardt in chaos zodra de eerste dode valt. Kan Bob de bende oprollen, voordat zijn geheime identiteit ontmaskerd wordt? Tante Mie is de koningin van de oneliners. 'Daar, de

uitvinder van het koud water'. 'Loterij is belasting op domheid'. 'De criminaliteit is als een huiskamer: alles heeft een vaste plek. Als je de meubels verplaatst, zal iemand er zich aan stoten'. Het zijn de waarheden die moeiteloos uit haar mond rollen. En daarmee stoot ze Ferry Bouman van de troon.

Saskia Noort – *Bonuskind*

Met *Bonuskind* laat Saskia Noort wederom zien waarom ze tot de absolute top van de Nederlandse thrillerschrijvers hoort. Ze heeft zichzelf weer overtroffen met dit boek: Een vijftienjarige hoofdpersoon zo geloofwaardig en tot in de puntjes kloppend neerzetten, dat is echt vakwerk.

Op een dag wordt Lies wakker en ze weet zeker dat er iets met haar moeder is gebeurd, omdat die niet in haar bed ligt en haar telefoon niet heeft meegenomen. Haar auto staat ook gewoon voor de deur. In de volgende 24 uur horen ze niets van de moeder, en samen met haar vader en zijn nieuwe vriendin gaat Lies naar de politie. Omdat ze zich niet kan neerleggen bij de uitkomst van het politieonderzoek en omdat Lies zeker weet dat moeder haar en haar broertje nooit alleen zou achterlaten, gaat ze zelf op onderzoek uit. De consequenties daarvan kan ze echter niet helemaal overzien.

Deze psychologische thriller over moeder Jet, die gescheiden is van haar over-viriele man en via Tinder een narcist treft, leest strak weg. Dat de hoofdpersoon nu eens niet rechercheur of journalist is, maar een vijftienjarig meisje, is verfrissend.

En voor wie denkt te weten hoe het zit, ligt er nog een aardige plotwending in het verschiet.

Winnaar 2021

De winnaar van de Gouden Strop 2021 is een knap geschreven en spannende thriller, die verleden en heden met elkaar verbindt. Een thriller die vanaf de proloog boeit, en waarbij de geschiedenis echt onderdeel uitmaakt van het verhaal – waardoor het geen droog geschiedenisboek wordt. De karakters zijn goed gevat en het verhaal bouwt op tot een onverwacht einde. De auteur laat zien dat zij, want de auteur is een vrouw, met dit boek een duidelijke groei heeft doorgemaakt sinds haar met lof overladen debuut.

De jury van de Gouden Strop 2021

bekroont *Bloedsteen* van Bernice Berkleef: een volwassen thriller voor een brede doelgroep.